

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств Кіровоградської області щодо їх ділових очікувань*

III квартал 2024 року

*Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Кіровоградської області в III кварталі 2024 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств **Кіровоградської області** у III кварталі 2024 року свідчать, що на тлі війни, недостатнього попиту, високих цін на енергоносії, а також браку кваліфікованих працівників респонденти очікують зменшення виробництва товарів і послуг в Україні та мають негативні очікування щодо перспектив розвитку своїх підприємств у наступні 12 місяців. Прогнозується повільніше зростання цін. Девальваційні очікування залишаються високими.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікують:

- зменшення обсягів виробництва товарів та послуг в Україні нижчими темпами: баланс відповідей – «мінус» 41.7% (найнижчі очікування серед регіонів другий квартал поспіль), у попередньому кварталі – «мінус» 50.0% (графік 1). У цілому по Україні – 3.7%;
- зростання цін на споживчі товари та послуги нижчими темпами: 63.6% респондентів очікують, що зростання цін не перевищить 10.0% (у попередньому опитуванні – 58.3%), у цілому по Україні – 54.5%. Головними чинниками інфляції респонденти називають курс гривні до іноземних валют, витрати на виробництво та військові дії (графік 2);
- девальвацію національної валюти: 81.8% респондентів очікує знецінення гривні відносно долара США (як у попередньому кварталі), у цілому по Україні – 88.5%;
- погіршення фінансово-економічного стану своїх підприємств дещо нижчими темпами: баланс відповідей – «мінус» 18.2% (у попередньому кварталі «мінус» 25.0%) (таблиця). У цілому по Україні – «мінус» 0.9%;
- зменшення обсягів реалізації виробленої продукції помітно вищими темпами: баланс відповідей – «мінус» 36.4% (у II кварталі 2024 року – «мінус» 8.3%) (таблиця). У цілому по Україні очікується збільшення обсягів реалізації продукції: баланс відповідей – 10.5%;
- зменшення обсягів інвестиційних видатків на виконання будівельних робіт та на машини, обладнання та інвентар: баланси відповідей – «мінус» 25.0% та «мінус» 16.7% відповідно (у II кварталі 2024 року – «мінус» 25.0% та 0.0% відповідно) (таблиця). У цілому по Україні баланси відповідей – «мінус» 3.2% та 7.5% відповідно;
- зменшення кількості працівників: баланс відповідей – «мінус» 16.7% (у попередньому кварталі – «мінус» 8.3%). У цілому по Україні – «мінус» 10.9% (графік 4);
- пришвидшення зростання цін на товари / послуги, що купуються, та на товари / послуги власного виробництва: баланси відповідей – 91.7% та 53.8% відповідно (у II кварталі 2024 року – 83.3% та 33.3% відповідно) (графік 6). За оцінками респондентів, на подорожчання товарів / послуг власного виробництва найбільше впливатимуть курс гривні до іноземних валют, вартість трудових ресурсів, ціни на енергоносії, сировину, матеріали (графік 7);
- зростання витрат на одиницю продукції та на оплату праці одного найманого працівника нижчими темпами: баланси відповідей – 66.7% та 58.3% відповідно (у попередньому кварталі – 75.0% та 83.3% відповідно) (графіки 4, 6).

Військові дії та їх наслідки, недостатній попит, занадто високі ціни на енергоносії та брак кваліфікованих працівників (вплив останніх двох чинників значно посилюється порівняно з попереднім опитуванням) респонденти називають головними чинниками, що обмежують спроможність підприємств нарощувати виробництво (графік 5).

Респонденти очікують збільшення потреб підприємств області в позикових коштах найближчим часом (графік 8). Респонденти, які планують брати банківські кредити (27.3% опитаних), обирають заповзичення виключно в національній валюті. За оцінками респондентів, умови доступу до банківських кредитів останнім часом стали жорсткішими (графік 9). Основними стримуючими чинниками залучення кредитних ресурсів респонденти називають наявність інших джерел фінансування, невпевненість у спроможності підприємства вчасно виконувати боргові зобов'язання, занадто високі ставки за кредитами та надмірні вимоги до застави (графік 10).

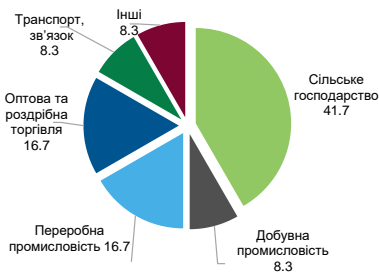
91.7% респондентів зазначають, що не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках (у цілому по Україні – 97.1%).

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

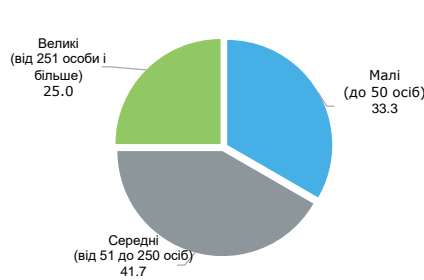
- поточний фінансово-економічний стан підприємств поганий: баланс відповідей – «мінус» 16.7% (у попередньому кварталі – «мінус» 8.3%). У цілому по Україні – «мінус» 6.0%;
- рівень залишків готової продукції власного виробництва є нижчий, ніж нормальний: баланс відповідей – «мінус» 44.4% (у попередньому кварталі – «мінус» 25.0%);
- підприємства області працюють на межі виробничих потужностей: баланс відповідей – 0.0% (як у II кварталі 2024 року).

Паспорт вибірки^{1,2}

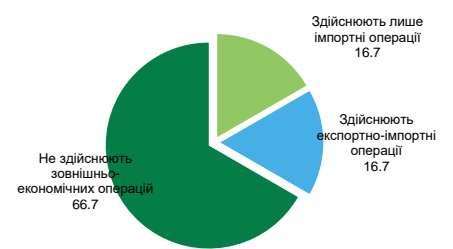
Розподіл респондентів за основним видом діяльності підприємств (за КВЕД), %

Розподіл респондентів за розміром підприємств за кількістю працівників, %

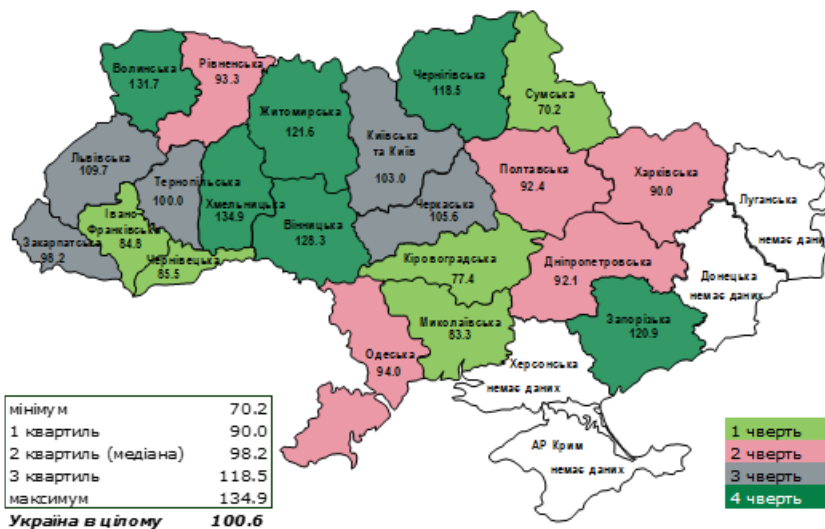

Розподіл респондентів за напрямом діяльності, %

- час проведення – 31 липня – 21 серпня 2024 року;
- опитано всього 12 підприємств;
- репрезентативно за таким видом економічної діяльності, як сільське господарство.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

*квартиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
**медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Кіровоградської області щодо їх ділової активності (за складовими)

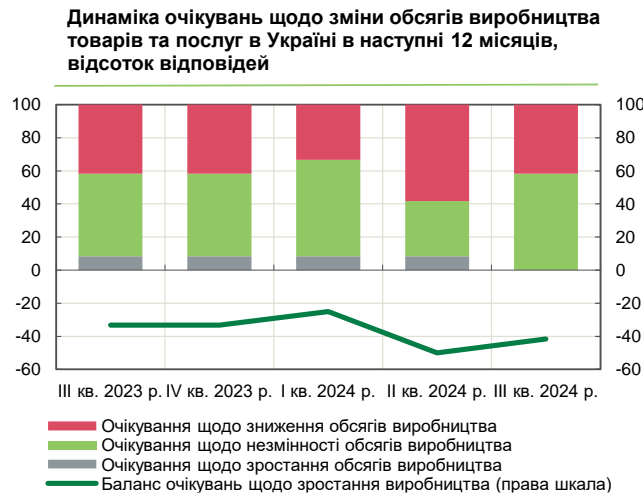
Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	III кв. 2023 р.	IV кв. 2023 р.	I кв. 2024 р.	II кв. 2024 р.	III кв. 2024 р.
фінансово-економічного стану	-36.4	-33.3	-33.3	-25.0	-18.2
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	-25.0	-41.7	-41.7	-8.3	-36.4
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	-25.0	-41.7	-41.7	-25.0	-25.0
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	0.0	-25.0	0.0	0.0	-16.7
кількості працівників	-25.0	-41.7	-25.0	-8.3	-16.7

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.

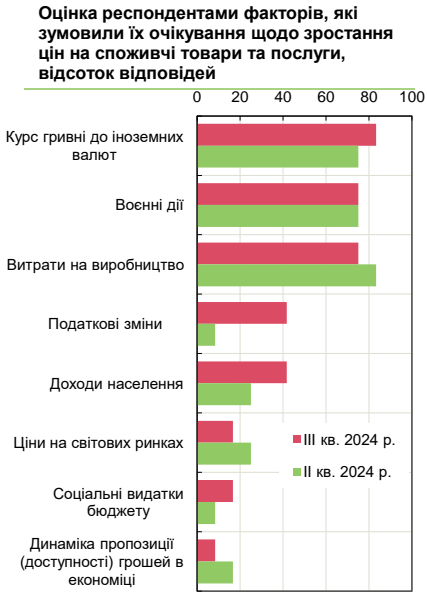
² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.

³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

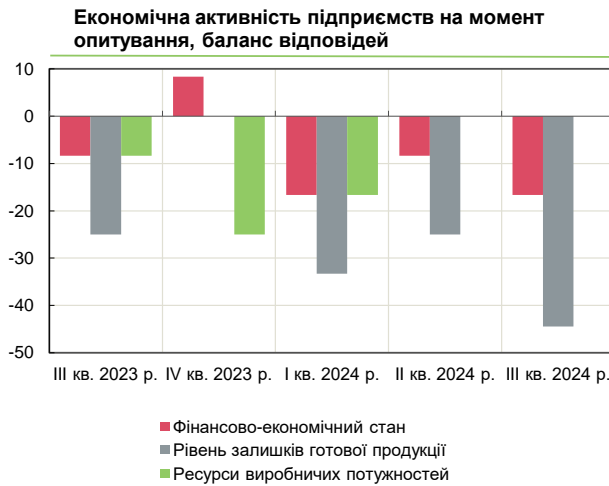
Графік 1

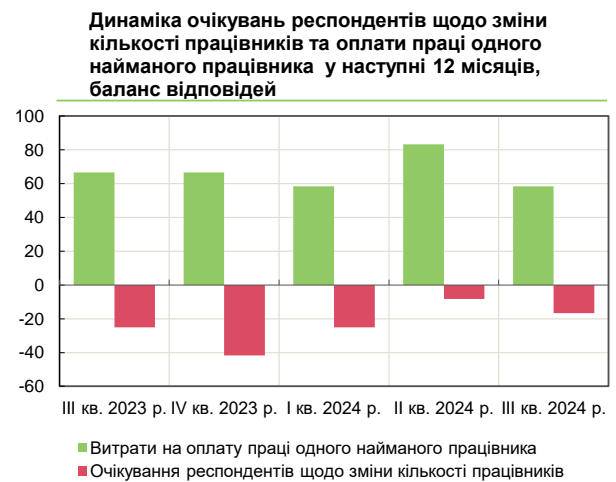
Графік 2

Графік 3

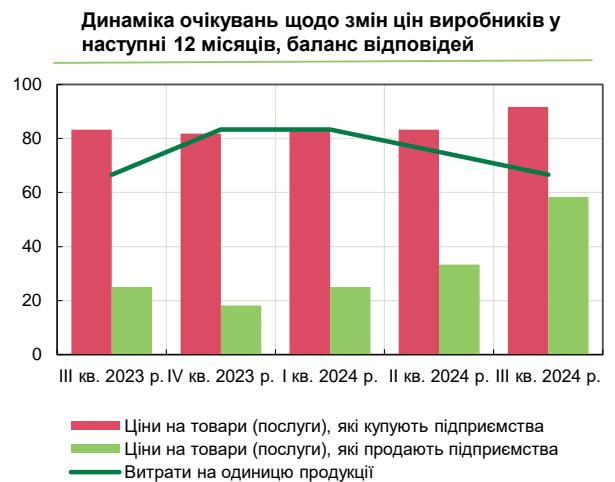
Графік 4

Графік 5

Графік 6

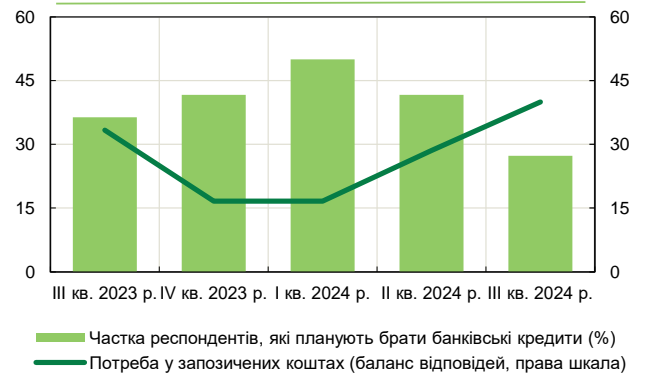
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

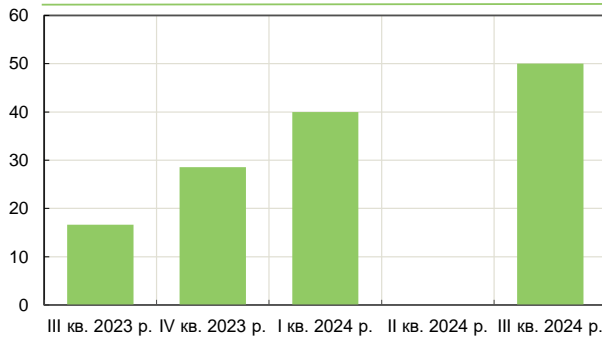
Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

Динаміка оцінок респондентів щодо змін умов отримання банківського кредиту, баланс відповідей*

*Різниця між відсотками відповідей респондентів "стали жорсткішими" та "пом'якшилися"

Графік 10

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

